

CUPRINS

Campanii de promovare a presei	2
Instruire	8
Serviciul juridic	14
Publicații. Sondaje. Resurse	17
Proiecte in cadrul SEENPM	19
Afilieri internaționale	21
Consiliul director al CIJ	22
Consiliul de experți al CIJ	22
Echipa CIJ	22
Raport financiar	23

CAMPANII DE PROMOVARE A PRESEI LIBERE

Campania „Zilele libertății presei” Finanțare: *Fundația Soros Moldova*

Cu prilejul marcerii la 3 mai a Zilei Mondiale a Libertății Presei, Centrul Independent de Jurnalism, în comun cu Asociația Presei Independente, Uniunea Jurnaliștilor din Moldova, Centrul Acces-Info, Asociația Presei Electronice APEL, Comitetul pentru Libertatea Presei și Asociația Caricaturiştilor din R.Moldova au desfășurat un șir de acțiuni circumscrise acestui eveniment.

Conferința de presă

Zilele Libertății Presei (ZLP) au fost lansate în cadrul unei conferințe de presă din 3 mai, la care au participat circa 35 de reprezentanți din partea organizațiilor mass-media și a celor neguvernamentale. Organizatorii au familiarizat participanții la conferință cu agenda evenimentelor planificate pentru intervalul 3-7 mai, fiind dat startul oficial al ZLP.

În discuțiile care au urmat, atât organizatorii, cât și invitații au constatat înrăutățirea condițiilor în care funcționează presa din R.M., limitarea, prin imixtiunile actualei puteri, a libertății de expresie.

În cadrul conferinței a fost făcut public textul Declarației, semnate de șase organizații mass-media cu prilejul Zilei Mondiale a Libertății Presei, și au fost premiați câștigătorii concursului de materiale jurnalistice la tema libertății presei, desfășurat în comun de CIJ și Comisia Națională a R.M. pentru UNESCO. Câștigătorii concursului: Natalia Cojocar, TIMPUL, premiul I, Tatiana Kropanțeva, *Novoie vremea*, premiul II, Cornelia Cozonac, API, premiul III. Au fost acordate trei premii speciale jurnaliștilor Valeriu Cațer, BASA-press, Oleg Cristal, Info-Prim și Sergiu Praporșic, Radio Europa Liberă.

La conferință au fost prezentate și difuzate postere cu textul Codului principiilor etice ale jurnalistului din R.M. și abțibilduri cu citate despre drepturile mass-media, extrase din Constituția R.M. și Codul Penal.

Marșul solidarității jurnaliștilor

Peste 200 de persoane, în cea mai mare parte ziariști, au participat pe 3 mai la Marșul solidarității jurnaliștilor, organizat în cadrul Zilelor Libertății Presei. Prin această acțiune, jurnaliștii și-au propus să sensibilizeze opinia publică națională și internațională privind abuzurile puterii față de ziarele și posturile audio-video independente.

Coloana de ziariști s-a deplasat pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, pe lângă Casa Guvernului, Președinție și Parlament, revenind apoi în Grădina publică “Ștefan cel Mare”, unde s-a desfășurat un miting. În fața Parlamentului, ziariștii au făcut un lanț „viu”, de câteva sute de metri, exprimând, prin acest gest, dezacordul cu politica actualilor guvernanți vizavi de presă.

Participanții la marș au scandat lozincile “Jos cenzura!” și “Libertate presei!”, purtând și pancarde cu revendicări asemănătoare.

În timpul mitingului din Grădina publică “Ștefan cel Mare” vorbitorii au făcut referințe la cazurile de atac asupra presei independente din partea guvernanților și la imperfecțiunile din legislație, care se răsfrâng negativ asupra mass-media. Îl acest sens, a fost inițiată o acțiune de colectare a semnăturilor în vederea modificării Codului civil privind stabilirea unui “plafon rezonabil” pentru penalizarea presei.

O altă acțiune în cadrul mitingului din centrul capitalei a fost organizarea chetei de la cei prezenți - câte un leu - “pentru plata așa-numitului prejudiciu cauzat Companiei “DAAC Hermes” de către publicația Timpul. Colecta de bani a fost expediată la „DAAC Hermes”.

Expoziția-concurs de caricaturi „O presă liberă - o societate liberă”

La 4 mai 2004, în Sala cu cămin a Uniunii Scriitorilor din R.M. a fost inaugurată expoziția de caricaturi cu genericul „O presă liberă – o societate liberă”. Expoziția-concurs a fost organizată de CIJ și Asociația Caricaturiștilor din R.M.

La concurs au participat 12 caricaturiști, cu peste 70 de lucrări care au tratat subiecte privind libertatea presei, accesul la informație, existența cenzurii etc. Lucrările au fost evaluate de către un juriu alcătuit din membrii Consiliului de Experți ai CIJ și Isai Cîrmu, membru al Uniunii artiștilor plastici.

Au fost acordate trei premii la două categorii: caricaturi executate manual și caricaturi procesate la computer. Câștigătorii primei categorii au devenit Margareta Chițcații și Victor Crudu, iar la cea de-a doua categorie premiul i-a revenit lui Serghei Samsonov.

O parte din lucrările înaintate la concurs au fost incluse ulterior într-un album al expoziției, editat cu un tiraj de 100 de exemplare.

Masa rotundă „Prevederile Codului Civil vizând mass media și pericolele pentru presă”

CIJ a desfășurat la 5 mai o masă rotundă, în cadrul căreia au fost puse în discuție prevederile Codului civil referitoare la mass-media și care pun în pericol activitatea acestora. La eveniment au participat circa 40 de persoane - avocați, judecători, jurnaliști, reprezentanți ai ong-urilor etc. Tema magistrală a discuțiilor a constituit-o lipsa stipulării în Codul Civil /CC/ a mărimii compensației pentru repararea prejudiciului moral, cauzat prin lezarea dreptului la onoare, demnitate și reputație.

Masa rotundă i-a avut în calitate de experți invitați pe Victor Pucaș, președintele Curții Constituționale, cu discursul “Lezarea onoarei și demnității persoanelor publice și libertatea de exprimare ca fundament al societății democratice” și Vera Macinscaia, judecătoreasă la Curtea Supremă de Justiție, care a abordat aspecte importante privind Recomandările Curții Supremă de Justiție cu privire la aplicarea legislației despre apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale ale cetățenilor și organizațiilor. În cadrul dezbaterilor, Vlad Gribincea, avocat la organizația “Juriștii pentru Drepturile Omului”, a făcut referințe la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și cuantumul daunei morale în cauzele de defăimare, Radu Țurcanu, șeful Sectorului de sistematizare și analiză comparativă a legislației al

Parlamentului Republicii Moldova a nunațat și a delimitat mai pregnant prevederile legislației mass-media, iar Olivia Pîrțac, coordonator Serviciul Juridic CIJ a prezentat un discurs la tema: „Aspecte comparative ale noului și vechiului Cod Civil“.

Discuțiile din cadrul Mesei rotunde au fost apreciate de către participanți ca fiind foarte utile, iar reprezentanții autorităților, prezenți la această acțiune, au menționat că vor analiza propunerea de includere a unui plafon în prevederile Codului civil.

Expoziția-concurs „Anul 2003 în fotografia de presă”

Expoziția-concurs a fost inaugurată la 21 mai 2004 la Centrul de Cultură și artă Ginta Latină. În cadrul acesteia au fost expuse lucrările a 10 fotoreporteri și fotografi din republică, care au candidat pentru cinci premii în valoare de 84 USD. În total, pentru participare la concurs s-au înscris 12 fotografi, dintre aceștia au fost selectați 10, ale căror lucrări au corespuns cerințelor formulate și anunțate de către organizatori.

La concurs au fost prezentate 240 de fotografii, incluse în 6 categorii (Artă și Cultură, Cotidian/Social, Portret/Personalități, Reportaj, Știri Generale și Sport). Dintre acestea au fost selectate și trimise spre jurizare 98 de lucrări.

Rezultatele evaluării juriului au fost făcute publice la 21 mai 2004, în cadrul festivității de premiere a învingătorilor.

Premiul I	Dumitru Doru
Premiul I, categoria „Știri generale”	Tudor Iovu
Premiul I, categoria “”Reportaj”	Tudor Iovu
Premiul I, categoria “Sport”	Iurie Foca
Premiul I, categoria “Portret”	Roman Barișev
Premiul I, categoria Cotidian/social	Natalia Chiosse
Mențiune, categoria “Artă și cultură”	

Clubul anual de presă

Finanțare: *Fundația Soros Moldova*

La 15 decembrie 2004, la sediul Centrului Independent de Jurnalism, a avut loc ședința comisiei pentru desemnarea jurnaliștilor anului 2004 și a celor mai populari jurnaliști din ultimii zece ani.

Componența comisiei: Angela Sirbu (Centrul Independent de Jurnalism), Ion Enache (Comisia Națională de Etică), Valeriu Saharneau (UJM), Petru Macovei (API), Vasile Spinei (Acces-Info), Constantin Marin (Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM), Veaceslav Plugaru (Liga jurnaliștilor profesioniști), Alexandru Dorogan (APEL), Vlad Bercu (Liga jurnaliștilor economiști), Violeta Cojocaru (Comitetul pentru libertatea presei), Ala Mândăcanu (ULIM).

Criteriile de selectare a jurnaliștilor anului 2004: profesionismul, respectarea normelor etice, impactul asupra audienței, prezența în spațiul mediatic. Câștigătorii au fost stabiliți cu majoritatea de voturi ale membrilor comisiei.

În top-ul jurnaliștilor anului 2004 au intrat: Categoria RADIO: Lucia Culev (Antena C), Maria Trifan (Radio Moldova), Categoria TV: Tatiana Țibuleac (PRO TV), Silvia Hodorozea (TV Moldova 1), Categoria PRESA SCRISĂ NAȚIONALĂ: Aneta Grosu (Ziarul de Gardă), Viorel Mihail (Săptămîna), Dmitrii Kalak (Logos press), Irina Astahova (Kișiniovskii obozrevateli), Categoria PRESA LOCALĂ: Vasile Sofronie (Radio Sănătatea, Edineț), Categoria AGENȚII DE PRESĂ: Alexandru Tanas (INFOTAG).

Top-ul celor mai populari jurnaliști din ultimii zece ani

Cei mai populari jurnaliști din ultimii 10 ani au fost desemnați în baza unui chestionar, realizat de către serviciul sociologic CAPTES, la care au răspuns circa 100 de personalități (politicieni, oameni de cultură, lideri ONG) și circa 110 jurnaliști, reprezentând majoritatea instituțiilor mass-media din RM.

Criteriile de selectare: profesionismul, impactul asupra opiniei publice, gradul de risc, profunzimea abordării tematice etc.

Conform rezultatelor chestionării, cei mai populari zece jurnaliști ai deceniului sunt: Constantin Tănase (Timpul), Val Butnaru (Jurnal de Chișinău), Vasile Botnaru (Radio Europa Libera), Petru Bogatu (FLUX), Nicolae Dabija

(Literatura și Arta), Dmitri Ciubașenco (Moldavskie vedomosti), Alina Anghel (Timpul), Alexandru Canțir (BBC), Mircea Surdu, (TV Moldova 1), Nicolae Negru (Jurnal de Chișinău). Asociația Presei Independente a desemnat, de asemenea, un jurnalist la această categorie: Ana Curcudel (Accent provincial, Bălți).

Serata tradițională de decernare a premiilor din cadrul celei de-a zecea ediții a top-ului 10 jurnaliști ai anului a avut loc la 16 decembrie 2004, în incinta Teatrului Național Mihai Eminescu, cu participarea a peste 200 de invitați.

Proiectul „Oportunitatea creării în R.M. a unui birou de audit al tirajelor”

Finanțare: OSI Budapesta

Obiectivul general al proiectului este de a spori transparența pieței presei scrise din R.Moldova și a se stabili principii clare privind colectarea și certificarea informației cu privire la tiraje, modul de organizare a monitorizării sistematice și cuprinzătoare a tirajului ziarelor, precum și perspectivele creării în R.M. a unui Birou de audit al tirajelor.

Principalele etape ale proiectului sunt:

- conferință regională cu scopul de a scoate în evidență experiența regională de monitorizare a tirajelor ziarelor,
- vizite de lucru în două țări pentru a familiariza persoanele interesate din R.Moldova cu modul de operare în birourile de audit al tirajelor din țările care s-au confruntat cu probleme similare de tranziție post-socialistă,
- un studiu pilot despre modul de realizare a unei monitorizări ample și corecte
- un raport conținând recomandări și activități ulterioare pentru crearea unui birou de audit al tirajelor în R.M.

Conferința regională, întâlniri cu părțile interesate

La 8-9 iulie, peste 50 de reprezentanți ai instituțiilor media naționale și locale, agențiilor de publicitate, clienți de publicitate și ONG-ri media s-au întrunit la o conferință în Chișinău pentru a discuta perspectivele creării unui BAT (Birou de audit al tirajelor) în R.Moldova. Concluzia generală a conferinței a fost aceea că în R.Moldova este necesară crearea unui Birou de audit al tirajelor, participanții acordând, în cadrul discuțiilor, și probleme importante cu care vor trebui să se confrunte în acest sens.

La 10 iulie, a fost organizată o întâlnire a principalelor părți interesate pentru a discuta un plan de acțiuni pe următoarele 3 luni. La întâlnire au participat: Ludmila Andronic (Operator de telefonie mobilă Voxtel), Marina Balașova (Antenna v Moldove Ghidul TV), Dmitrii Balțatu (Komsomol'skaya Pravda v Moldove), Val Butnaru (ziarul Jurnal de Chișinău), Dmitrii Kalak (săptămânalul Logos Press), Petru Macovei (API), Victoria Miron (Fundația Soros Moldova), Elena Onica (agenția de publicitate Inițiativa-Moldova), Sorina Ștefîrță (săptămânalul Timpul), Elena Zamura (săptămânalul Novoie Vremea), Angela Sirbu și Natalia Angheli-Zaicenco (CIJ), precum și experții internaționali Alin Alecu (România) și Liviu Burlacu (Ungaria). Discuția s-a axat pe metodele de organizare a comunicării eficiente între toate părțile interesate, apelul către toate părțile interesate de a se alătura grupului de lucru, elaborarea mecanismelor de creare a BAT-ului în R.Moldova. Experții din Ungaria și România și-au dat acordul de a organiza, în toamna anului 2004, vizite de lucru în țările lor ale persoanelor interesate din R.M.

În urma acestei întruniri a fost creat un grup e-mail și o bază de date a celor 75 de participanți la proiect.

Vizite de lucru în Ungaria și România

Selectarea participanților pentru vizitele de lucru s-a efectuat după următoarele criterii (cunoașterea problemei, adică participarea la prima etapă a proiectului; interesul față de crearea Biroului de audit al tirajelor în R.M.; reprezentativitatea diferitelor părți interesate; angajamentul de a participa la etapele ulterioare ale proiectului). Au fost selectate următoarele persoane:

Pentru vizite de lucru în Ungaria:

- **Dmitrii Balțatu**, director de publicitate, ziarul “Komsomol'skaia pravda v Moldove”, Chișinău
- **Elena Onica**, director de presă, agenția de publicitate Inițiativa -Moldova, Chișinău
- **Slava Perunov**, redactor-manager, ziarul SP, Bălți
- **Sorina Ștefîrță**, redactor-șef adjunct, ziarul Timpul, Chișinău
- **Corina Ghidirim**, traducătoare, Chișinău

Pentru vizite de lucru în România:

- **Ludmila Andronic**, manager, Relații cu publicul, Compania de telefonie mobilă Voxtel, Chișinău
- **Vladimir Gladun**, director, revista lunară Siesta entertainment, Chișinău
- **Petru Macovei**, director executiv, Asociația Presei Independente (API), Chișinău
- **Tatiana Morari**, director de publicitate, ziarul de publicitate Makler, Chișinău

Vizita de lucru în Ungaria a avut loc pe data de 25-29 octombrie, 2004. Agenda a inclus întâlniri la Ringier Group, Nepszabadsag, Lapker Group, Adoc Semic Nyomida, și câteva brifinguri la Matesz.

Agenda vizitei în România, care a avut loc între 1-5 noiembrie, a inclus întâlniri la Ringier (oficiu și tipografie), ArboMedia, Academia Catavincu (Mediazece), Direcția Media, Ernst and Young, și sesiuni cu personalul BRAT (Biroul român de audit al tirajelor).

În urma vizitelor, toți participanții au întocmit rapoarte analitice, punând accentul pe principalele concluzii făcute în timpul întâlnirilor, referindu-se, de asemenea, și la perspectivele creării BAT-ului în R.M. Concluzia unanimă a rapoartelor a fost aceea că biroul de audit al tirajelor este “indispensabil” în R.M., deși etapa curentă a dezvoltării pieței de presă va genera, probabil, numeroase probleme.

Proiectul “Reflectarea diversității în mass-media”

Parte a programului “Crearea unui cadru de relații pașnice în R.M.”, administrată de către secția DFID din cadrul Ambasadei Marii Britanii la Chișinău și Fondul Guvernului Marii Britanii pentru prevenirea conflictelor din Rusia și alte state ex-sovietice.

Proiectul “Reflectarea diversității în mass-media” este destinat ziaristilor din diferite regiuni ale R.M. Scopul acestuia rezidă în promovarea principiilor diversității, toleranței, multiculturalismului în presă și consolidarea cooperării profesionale dintre jurnaliști.

În cadrul proiectului, pe parcursul anului 2004, au fost desfășurate următoarele activități:

- conferința de lansare a proiectului
- producerea materialelor comune de către echipe mixte de jurnaliști
- monitorizarea mass-media
- activități în cadrul unei rețele de jurnaliști ce scriu la tema diversității

Conferința de lansare a proiectului

Proiectul “Reflectarea diversității în mass-media” a demarat cu o conferință de lansare, care a avut loc la 5 martie 2004, la Chișinău. Interesul sporit al ziaristilor față de acest proiect s-a manifestat prin participarea masivă la eveniment. Conferința a întrunit o asistență reprezentativă - jurnaliști din diferite localități din stânga Nistrului, din UTA Gagauz Yeri, din regiunile de nord și centru ale R.M.

Conferința a avut scopul de a informa participanții despre principalele componente ale proiectului, de a aduce în atenția audienței detalii și explicații privind condițiile de participare la competiția deschisă de acordare a granturilor echipelor mixte pentru producerea materialelor comune, precum și de a discuta posibilitățile de creare a unei rețele de jurnaliștilor care scriu la tema diversității.

La conferință au luat cuvântul Angela Sirbu, director CIJ, Steliana Nedera, șefa Secției DFID în R.M., Claus Neukirch, Misiunea OSCE, Stela Jantuan, consilier al ministrului Reintegrării. Vorbitoarii s-au referit la situația actuală privind reflectarea în mass-media a procesului de integrare a republicii, aportul OSCE în consolidarea relațiilor de cooperare dintre mass-media din Transnistria și alte regiuni ale R.M. De asemenea, a fost prezentat proiectul “Crearea unui cadru de relații pașnice în Republica Moldova”.

Marea majoritatea a participanților s-au arătat interesați de activitățile din cadrul rețelei, la conferință fiind creat un grup de inițiativă în scopul alegerii celor trei coordonatori - reprezentanți a trei regiuni ale RM.

În total, la lansarea proiectului au participat 65 de ziaristi.

Producerea materialelor comune

În cadrul proiectului, echipe mixte de jurnaliști din presa scrisă, electronică, agenții de presă din Transnistria, UTA Gagauz-Yeri și alte regiuni ale R.M. au avut oportunitatea de a participa la o competiție deschisă de acordare a granturilor pentru producerea în comun a materialelor care să trateze aspecte ale diversității etnice, religioase, culturale etc. din societatea noastră. Concursul s-a desfășurat în două etape. Din juriu au făcut parte câte un reprezentant al CIJ, al Centrului Contact, partenerul Centrului de Jurnalism în acest proiect, și un expert independent.

În total, în concurs s-au înscris 26 de echipe mixte de jurnaliști, reprezentând presa scrisă și cea electronică, locală și națională. Au fost aprobate 18 proiecte, ca fiind bine elaborate și în corespundere cu condițiile programului (teme relevante, cuprinderea multe zone ale RM). În urma implementării acestora, au fost scrise și publicate peste 90 de articole/interviuri/investigații/pagini tematice, realizate 5 emisiuni radiofonice și 12 emisiuni televizate. De asemenea, au fost organizate 2 seminare și o masă rotundă, editate 2 buletine speciale. Au fost puse bazele colaborării între ziariștii de la 37 de redacții și studiouri radio și tv.

Activități în cadrul rețelei

La conferința de lansare a proiectului a fost constituit un grup de inițiativă din care fac parte jurnaliști interesați de colaborarea în cadrul unei rețele. Prima întâlnire a membrilor grupului de inițiativă a avut loc la 18 martie, cu participarea a 13 jurnaliști, cărora le-a fost prezentată informația privind activitatea în cadrul rețelei. Pe parcursul a 18 luni de colaborare în cadrul proiectului, 6 coordonatori reprezentând cele trei regiuni convenționale - Chișinău, Tiraspol, Comrat - au coordonat activitatea în rețea. În cadrul acesteia au fost implementate 11 miniproiecte, cu tematică diversă, cum ar fi: «Integrarea romilor în societate – un imperativ al începutului mileniului trei», «Analiza și reflectarea în Novoie Vremea a problemelor predării limbii de stat în școlile din Gagauz-Yeri », «Problemele familiei monoparentale și reflectarea lor în presă » etc.

De asemenea, au fost editate 6 buletine informative trimestriale cu genericul « Diversitatea în presă », care au cuprins materiale privind activitățile în comun ale jurnaliștilor, anunțuri, știri la tema diversității. Buletinele au fost tipărite într-un tiraj de 100 de exemplare în limbile rusă și română și difuzate în cele trei regiuni ale R.M., în primul rând, jurnaliștilor interesați de activitatea din cadrul rețelei. Totodată, acestea au fost plasate pe site-ul CIJ.

Monitorizarea presei

Prin acțiunea de monitorizare a presei Centrul de Jurnalism și-a propus să examineze felul în care principalele ziare naționale și regionale reflectă relațiile dintre diferite grupuri etnice, precum și relațiile dintre cele trei regiuni convenționale - Chișinău, regiunea transnistreană și UTA Gagauz Yeri. Scopul studiului este de a stabili în ce măsură sunt reflectate diverse aspecte ale relațiilor interetnice și căror subiecte li se acordă prioritate. În cadrul proiectului au fost monitorizate ziarele: Adevărul nistrean, Pridnestrovia, Vesti Gagauzii, Moldova suverană și Nezașimia Moldova. Perioada preconizată de monitorizare: 1 martie 2004 - 1 iulie 2005.

Au fost supuse analizei toate materialele ce abordează relațiile dintre grupurile etnice în cadrul regiunilor și relațiile inter-regionale. Rezultatele monitorizării sunt analizate de un grup de experți și publicate trimestrial, în trei limbi.

INSTRUIRE

Proiectul „Ancheta reportericească pe teme economice”

Finanțare: *Fundația Soros Moldova*

Proiectul «Ancheta reportericească pe teme economice» a prevăzut organizarea unui training de trei zile pentru 15 jurnaliști din Republica Moldova, un concurs al anchetelor reportericești și trei vizite de documentare în state din Europa de Sud-Est. Programul a fost destinat ziaristilor din presa scrisă națională și locală, care au demonstrat interes pentru reportajul economic și cel financiar.

Seminar “Ancheta reportericească pe teme economice”

Centrul Independent de Jurnalism (CIJ) a organizat între 24-26 iunie 2004 un seminar cu genericul « Ancheta reportericească pe teme economice». Trainingul a avut drept scop instruirea jurnaliștilor în vederea realizării ulterioare a unei investigații reportericești pe teme economice.

Prelegerile au fost ținute de Martin Mulligan, ziarist la publicația londoneză „Financial Times” și Vitalie Dogaru, formator CIJ, care au moderat și lucrul practic în ateliere.

La CIJ au fost depuse 20 de dosare de participare, dintre care au fost selectați 15 jurnaliști, membrii comisiei de selectare luând în calcul factori cum ar fi vechimea în muncă, activitatea în domeniu, argumentările redactorilor-șefi ai publicațiilor la care colaborează candidații.

Agenda seminarului a cuprins aspecte ale diferenței dintre jurnalismul obișnuit și cel de investigație, referințe la jurnalismul investigativ pe teme economice din Marea Britanie, precum și o serie de instrumente ale anchetei reportericești. Formatorii au prezentat, de asemenea, unele tehnici de investigare cum ar fi observația directă, documentarea, interviul de confruntare, precum și o serie de sugestii privind identificarea unui subiect și a surselor pentru o investigație pe teme economice, depășirea pericolelor din jurnalismul de investigație, planificarea anchetei reportericești.

La finele seminarului fiecare participant a prezentat câte o schiță de investigație pe teme economice de actualitate. Prezentările au fost analizate și discutate în grup. În încheiere, au fost aduse la cunoștința celor prezenți condițiile de participare la concursul anchetelor reportericești.

În evaluările lor privind seminarul, participanții au menționat că acesta a fost util, interesant și actual, oferind și posibilitatea de a afla surse noi, de a comunica cu ziaristii din alte redacții, de a valorifica experiența unui ziarist de la publicația „Financial Times”. S-a subliniat faptul că ambii experți au fost bine pregătiți, exercițiile practice moderate de ei având un impact considerabil asupra însușirii tehnicilor de realizare a investigațiilor pe teme economice.

Concursul anchetelor reportericești

Seminarul a fost urmat de un concurs al materialelor de investigație, ai cărui trei câștigători au beneficiat de stagii în țări ale Europei de Sud-Est. Competiția a fost deschisă tuturor jurnaliștilor din presa scrisă națională și locală.

În concursul anchetelor s-au înscris 10 ziaristi de la ziare locale și naționale, care au prezentat peste 20 de materiale publicate în perioada 1 iulie –15 septembrie 2004.

La selectarea câștigătorilor s-a ținut cont de faptul dacă subiectele abordate au corespuns tematicii anunțate, de obiectivitatea și argumentarea materialului, profunzimea investigativă, structura materialului, de utilizarea datelor statistice etc. Învingătorii au fost desemnați de un juriu alcătuit din membri ai Consiliului de Experți al CIJ. Au fost

selectați următorii jurnaliști: Ion Preașcă, Jurnal de Chișinău, Tudor Iașenco, Cuvântul, Rezina, și Natalia Kambur, *Novoie Vremea*.

Acești jurnaliști, specializați în domeniul economic, au beneficiat de stagii de câte o săptămână fiecare la publicații cu profil economic din România și Bulgaria.

Vizite de documentare

În perioada 15-21 noiembrie 2004 Tudor Iașenco și Ion Preașcă s-au aflat la redacția Ziarul financiar din București, unde au studiat experiența jurnaliștilor bucureșteni privind modalitățile de planificare și desfășurare a anchetelor reportericești, lucrul cu sursele de informare, metodele de prezentare a investigațiilor în paginile ziarului etc.

Totodată, cei doi stagiași au avut întâlniri cu reprezentanți ai Centrului Român pentru Jurnalism de Investigație, cu ziariști de la ziarul *Cotidianul*, care are un departament specializat în domeniul investigațiilor, și colaboratori ai ziarului *Capital*. Concomitent, ziariștii moldoveni au adunat informația necesară pentru publicarea unei investigații. În acest scop, ei s-au întâlnit cu reprezentanți ai Ambasadei Republicii Moldova la București, cu oameni de afaceri basarabeni. Investigațiile au fost publicate în ziarul *Jurnal de Chișinău* și *Cuvântul*.

În aceeași perioadă ziarista Natalia Cambur, de la săptămânalul *Novoie vremea*, a făcut un stagiul la redacția cotidianului *Trud* din Sofia, Bulgaria. Pe parcursul a șase zile, Natalia Cambur a activat alături de colegii bulgari, realizând o investigație legată de domeniul privatizării sectorului agrar. Pentru a obține informația necesară, ea a avut întâlniri cu reprezentanți ai departamentului privatizării, ai ministerului industriei, cu agenți economici etc. Materialul a fost publicat în ziarul *Novoie Vremea*.

De menționat că la organizarea celor două stagii au contribuit și Centrul pentru Jurnalism Independent din București și Centrul pentru Dezvoltare Media din Sofia. Aceste două instituții au colaborat cu CIJ la organizarea vizitelor, au acordat consultanță în vederea alegerii subiectelor pentru investigații, au organizat stagiile la publicațiile cu profil economic din București și Sofia, asigurând și asistență logistică.

Seminar “Utilizarea calculatorului în jurnalism”

Finanțare: *Fundația Soros Moldova*

Centrul Independent de Jurnalism (CIJ), în parteneriat cu Programul de Instruire și Acces la Internet (IATP), a organizat două seminare cu genericul „Utilizarea calculatorului în jurnalism”, destinate jurnaliștilor.

Primul curs a avut loc în perioada 20-22 aprilie 2004, având drept scop instruirea jurnaliștilor în domeniul utilizării diferitelor programe de calculator și a Internetului. Cursul a fost ținut de Vitalie Chiperi, formator CIJ.

Seminarul s-a bucurat de un interes sporit din partea jurnaliștilor, au fost depuse 21 de solicitări de participare, dintre care au fost selectați 11 participanți.

Agenda seminarului a inclus teme legate de utilizarea programelor pentru arhivare și dezarhivare a fișierelor, tehnici de căutare în Internet și de import a fișierelor, evaluarea site-urilor WEB, căutarea informației specifice etc. De asemenea, participanții au însușit elementele-cheie necesare utilizării programului Microsoft Excel.

În formularele de evaluare, participanții au menționat că pregătirea formatorului este foarte bună, că materialele au fost accesibile și că ar fi fost bine ca seminarul să fi durat mai mult.

Seminar “Noile tehnologii informaționale în jurnalism”

Finanțare: *Fundația Soros Moldova*

Centrul Independent de Jurnalism (CIJ), în parteneriat cu Programul de Instruire și Acces la Internet (IATP), a organizat în perioada 7-9 iunie 2004 un seminar cu genericul „Noile tehnologii informaționale în jurnalism”. Cursul a avut drept scop instruirea jurnaliștilor în domeniul utilizării diferitelor programe de calculator și a Internetului. Cursul a fost ținut de Vlad NANU, formator CIJ.

Pentru participare la seminar s-au înscris 17 persoane, dintre care au fost selectate 11.

Pe agenda seminarului au figurat teme legate de Programul Adobe Photoshop, tipuri de imagini și editarea lor, WEB design, portaluri informaționale, folosirea redactorului HTML, publicarea și actualizarea resurselor Web etc.

Potrivit formularelor de evaluare a cursului, materialele oferite participanților au fost de o calitate bună, subiectele fiind prezentate clar și accesibil, iar discuțiile în grup au fost utile.

Proiectul “Curs universitar: Jurnalism pentru dezvoltare umană”

Finanțare: UNICEF Moldova

Elaborarea și predarea cursului universitar „Jurnalism pentru dezvoltare umană”

Cursul universitar „Jurnalism pentru dezvoltare umană” promovează practicile de succes în scrierea subiectelor de presă din aria socialului, având ca punct de pornire drepturile copilului și femeii, precum și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului.

Pentru componenta practică a cursului au fost folosite exerciții și jocuri și au fost prezentate subiecte reușite, realizate în mass-media din țară și din străinătate.

În cadrul orelor de curs, fiecare dintre studenți a primit câte un exemplar al Convenției cu privire la Drepturile Copilului și al volumului „O lume demnă pentru copii”, ce include Documentul final al Sesiunii Speciale ONU dedicate Copiilor, din 2002 și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului. În cadrul orelor consacrate subiectului copiilor aflați în conflict cu legea a fost distribuit raportul „Justiția juvenilă în Republica Moldova, Raport de evaluare 2002-2003”, iar la tema „Traficul de copii și femei” - culegerea “Prevenirea traficului de femei. Materiale în ajutorul profesorului preuniversitar”.

Cursul a fost predat în perioada ianuarie-decembrie 2004, în cadrul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din R.M., pentru studenții anului trei.

Editarea broșurii „Jurnalism pentru Dezvoltare Umană”

Broșura „Jurnalism pentru Dezvoltare Umană. Repere ale cursului universitar », a fost tipărită într-un tiraj total de 500 de exemplare, în versiunile română și rusă. Lucrarea conține o introducere, semnată de Reprezentantul UNICEF în R.M. Giovanna Barberis.

Principalele repere ale cursului universitar:

- Jurnalism pentru Dezvoltare Umană. Cine sunt protagoniștii? De ce copiii? De ce tinerii? De ce femeile?
- Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului și mass-media
- Intervievând copiii
- Istории cu dimensiune umană
- Sănătatea și dezvoltarea copiilor și adolescenților
- Copiii în conflict cu legea. Justiția juvenilă
- Relatarea despre HIV/SIDA. Practici reușite
- Discriminare și excludere socială a copiilor
- Traficul de copii și femei. Cum să scrii o istorie bună?
- Principii etice în relatarea despre copii și tineri
- Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului în R.Moldova
- Protecția copiilor împotriva neglijării, abuzului, violenței și exploatării
- Campanii media cu mesaje sociale

Ghidul de bune practici în domeniul Jurnalismului pentru dezvoltare umană

Ghidul „Jurnalism pentru Dezvoltare Umană. Ghid de bune practici” a fost elaborat de către Igor Guzun, lector superior al Catedrei de Jurnalism din cadrul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM, cu contribuția lui Vsevolod Ciornei, redactor-șef adjunct la revista Săptămâna.

Conceptul ghidului cuprinde:

- Principalele teme ale ediției „Jurnalism pentru Dezvoltare Umană. Repere ale cursului universitar”

- O prefață semnată de către Decanul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Dr. habilitat Constantin Marin. Această prefață urmează unui Cuvânt înainte, semnat de Reprezentantul UNICEF, Giovanna Barberis
- Studii de caz și exemple din mass-media străine
- Citate relevante în contextul subiectelor prezentate
- Exerciții și activități neformale
- Câteva coduri de conduită profesională și recomandări pentru jurnaliștii care scriu în domeniul dezvoltării umane
- O listă completată cu noi resurse informaționale: ediții și adrese web.

Lucrarea a fost publicată cu un tiraj de 100 exemplare în versiunea rusă și 400 de exemplare în versiunea română. Întregul tiraj a fost donat Facultății de jurnalism și științe ale comunicării a Universității de Stat din Moldova.

Mini-biblioteca donată Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării din cadrul Universității de Stat din R.Moldova

108 volume de referință – 51 de titluri – din domeniul mass media, comunicării și relațiilor publice au fost donate Facultății la 24 martie 2004. Cărțile și manualele au fost procurate de către Centrul Independent de Jurnalism de la reprezentanța editurii „Polirom” la Chișinău, conform unei liste, stabilite de comun acord cu Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării. Biblioteca este deja accesibilă publicului, urmând să fie monitorizată funcționarea ei.

Concurs pentru tineri jurnaliști

Concursul s-a desfășurat cu scopul de a se promova în mass-media o abordare personalizată și profesionistă a unor probleme majore ale societății prin intermediul unor articole cu dimensiune umană. Subiectele urmau să includă istorii ale unor persoane reale și să vizeze teme de interes public.

În concurs s-au înscris studenți ai Facultății de jurnalism și științele ale comunicării a USM, liceeni implicați în proiecte mass-media, tineri ziariști. Au fost prezentate 22 de materiale publicate în ziarul Flux și «Căușeni», materiale difuzate de postul de radio Antena C, de Centrul Media, site-ul www.mdn.md. Materialele au vizat teme de actualitate, cum ar fi adolescenții în conflict cu legea, prevenția HIV/SIDA și situația persoanelor infectate cu virusul HIV, traficul de copii și femei, abuzul, neglijarea și exploatarea copiilor, efectele sărăciei asupra familiei și a copiilor etc.

La evaluarea materialelor, membrii juriului au ținut cont de mai multe criterii, dând prioritate articolelor care au dovedit o abordare complexă și umană a problemei, au respectat drepturile și demnitatea persoanelor despre care relatează.

În cadrul concursului au fost desemnați următorii câștigători :

Lilia Zaharia, studentă USM, Ziarul FLUX, *premiul I, 40 USD*

Irina Tribusean, studentă USM, Radio Antena C, *premiul II, 30 USD*

Tatiana Potângă, ziarul „Căușeni”, *premiul III, 20 USD*

De asemenea, au fost acordate 2 premii speciale, a câte 15 USD, lui Ghenadie Mocanu, jurnalist la Centrul de Analiză și Monitorizare Strategică, și Doinei Postică, liceană, reporter la Centrul Media.

Trainingul „Jurnalism pentru dezvoltare umană”

În intervalul 29-31 octombrie 2004, la Vadul-lui-Vodă a avut loc un curs de instruire a studenților în scopul realizării materialelor cu dimensiune umană.

La training au participat 22 de persoane - studenți ai Facultății de jurnalism și științe ale comunicării, precum și doi dintre câștigătorii concursului – Lilia Zaharia și Ghenadie Mocanu.

Participanții au fost instruiți de Vanda Condurache, rector-șef al departamentului Programe, Studioul TVR Iași, și de către experții locali - Igor Guzun și Natalia Cojocaru. De asemenea, pe parcursul seminarului au avut intervenții Mihai Guzun, șef catedră din cadrul Facultății de Jurnalism, și Georgeta Stepanov, lector la USM.

Pe durata a trei zile au fost abordate subiectele următoare - relatarea despre oameni: fascinație și responsabilitate; beneficiul public al relatărilor despre problemele și reușitele oamenilor; istoria cu dimensiune umană (Human Story); unghiul potrivit: detaliile mici fac istoriile mari. De asemenea, participanții au avut posibilitatea de a discuta aspecte legate de traficul de copii și femei; dreptul publicului de a ști versus dreptul victimelor la confidențialitate; principii de scriere a subiectelor despre copiii aflați în dificultate, despre tineri și pericolul HIV/SIDA etc.

În chestionarele de evaluare, participanții au apreciat cursul drept unul foarte interesant și util, menționând că timpul desfășurării acestuia a fost prea scurt. S-a pus accentul pe faptul că participanții au avut posibilitate să activeze în grupuri, să facă exerciții practice, ceea ce le-a permis să-și completeze cunoștințele teoretice pe care le-au acumulat la cursurile universitare. A fost înalt apreciată modalitatea interactivă a cursului.

Proiectul “Crearea unei școli de jurnalism în R.Moldova”

Parteneri: *Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării de la Universitatea de Stat din R.M. și Școala de Jurnalism din Missouri, SUA.*

Finanțare: *Departamentul de Stat al SUA*

Scopul acestui proiect este de a îmbunătăți instruirea jurnaliștilor în Moldova prin crearea și consolidarea unui program de tip post-universitar în jurnalism. Cu o durată de trei ani (2003-2006), proiectul are următoarele obiective:

- Determinarea necesităților pentru instruirea în domeniul jurnalismului în Republica Moldova și dezvoltarea unui plan strategic pentru realizarea acestor necesități
- Dezvoltarea unei curricule de bază pentru un program în jurnalism de tip post-universitar și îmbunătățirea celei deja existente de la Universitatea de Stat din R.M.
- Pregătirea instructorilor pentru predarea unui program de instruire în jurnalism, inițiat de CIJ. Instruirea cadrelor universitare de la Facultatea de Jurnalism.
- Dezvoltarea unui business plan de asigurare a durabilității programului.

În 2004, în cadrul proiectului, au fost ținute doua sesiuni de instruire pentru profesorii de la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării de la Universitatea de Stat din R.Moldova și instructorii CIJ.

Prima sesiune de instruire, una introductivă, a fost ținută de către Charles Davis pe 1 septembrie 2004 pentru instructori, jurnaliști practicieni, la Centrul de Jurnalism. Tematica acestei sesiuni de o zi a inclus următoarele aspecte: planificarea unei lecții care motivează însușirea, planul unei lecții, prima zi în sala de studii, ajustarea metodelor cu obiectivele de instruire, evaluarea cunoștințelor studenților și estimările studenților pentru îmbunătățirea predării/ însușirii.

Cea de-a doua sesiune de instruire, pentru cadrele universitare, a avut loc pe 2 septembrie 2004. Agenda zilei a inclus prezentarea metodei de predare a jurnalismului de la Școala de jurnalism din Missouri, practici de predare, discuțiile în grup, stimularea participării și reacției studenților, procesul de însușire, evaluări și reacții la solicitările studenților.

Charles Davis este șef al departamentului de jurnalism din cadrul Școlii de Jurnalism din Missouri, unde ține cursurile de legislație mass-media, jurnalism american, și de scriere a știrilor.

Cea de doua vizita a unui specialist american a avut loc în noiembrie 2004. Byron Scott, expert în jurnalismul internațional, a vizitat Moldova între 7-13 și a ținut un curs pentru instructori și profesori în domeniul tehnicilor de instruire. Prima sesiune de instruire a avut loc între 9 și 11 noiembrie la Centrul de Jurnalism. 15 lectori și profesori universitari au frecventat seminarul Tehnici Interactive și Exerciții Practice. Tematica a inclus tehnici interactive, planificarea pentru instruirea interactivă, analiza potențialului de instruire interactivă.

Următoarea sesiune de instruire, pentru instructorii CIJ, a avut loc pe 12 noiembrie. Sesiunea s-a desfășurat sub genericul Tehnici avansate de instruire la nivel de masterat și a inclus pe agendă următoarele aspecte tematice : metoda de instruire a Școlii de Jurnalism a Universității din Missouri și problemele speciale de instruire a studenților la nivel masterat, 15 tehnici interactive de instruire, problemele frecvent întâlnite și soluțiile acestora.

În timpul vizitelor experților americani sînt organizate și diverse întâlniri cu jurnaliști din R.M și cadre universitare, inclusiv cu studenții Universității de Stat din Moldova.

În perioada august-decembrie 2004 patru instructori ai CIJ și cadre universitare din R.Moldova au plecat în SUA pentru a asista la cursurile de care sînt interesați și a face schimb de experiență cu colegii din SUA.

Pentru mai multe informații despre acest proiect de durată accesați pagina web <http://www.moldovajournalism.missouri.edu/>

SERVICIUL JURIDIC

Parteneri și finanțatori:

Article 19, Campania Globală pentru Libertatea de Exprimare și Trustul Ruben și Elisabeth Rausing

Principalele domenii tematice ale acestui proiect au fost:

- monitorizarea
- analiza legislației
- consultanța juridică și reprezentarea în instanță
- instruirea și campania de pledoarie.

Monitorizarea

Cercetarea obstacolelor legale în calea jurnaliștilor

A fost angajat un asistent juridic pentru a vizita reprezentanții mass-media (ziare, companiile de radio și televiziune) și a înregistra problemele juridice ale acestora, începând cu anul 1994. A fost elaborat un studiu pentru identificarea tuturor problemelor juridice cu care s-au confruntat organizațiile respective și jurnaliștii care activează în cadrul lor (începând cu 1994 -1995) și cu care se confruntă în prezent. Au fost vizitate 33 ziare, 8 posturi de radio, 7 posturi de televiziune și 7 agenții de presă. Conform raportului final, răspunderea în conformitate cu legislația privind defăimarea este problema cea mai răspândită în rândul reprezentanților mass-media. Rezultatele acestei activități au arătat că cel mai mult sunt afectate ziarurile.

Colectarea precedentelor juridice legate de îngrădirea libertății de expresie și de informare

CIJ a început să adune materiale cu privire la dosarele legate de libertatea de exprimare și de informare, care există în arhivele judecătoriilor din R.Moldova, cauze, care au fost soluționate după 1998, ulterior intrării în vigoare a CEDO la 27 Septembrie 1997. Activitatea respectivă a fost realizată de trei asistenți juridici, care au ajutat la colectarea datelor statistice cu privire la dosarele existente în arhivele judecătoriilor legate de libertatea de exprimare și de informare.

Buletinul electronic

CIJ a lansat un buletin electronic nou pentru jurnaliști, care conține sumarul legilor și modificărilor în legile existente, cu scopul de a ține la curent jurnaliștii și organizațiile de presă. Acest buletin electronic este distribuit prin intermediul poștei electronice redactorilor-șefi, conducătorilor organizațiilor mass-media și altor jurnaliști interesați, în două limbi: româna și rusa.

Analiza legislației

Raportul despre evoluția legislației cu privire la mijloacele de informare în masă

Structura raportului reflectă evoluția aspectelor juridice ale mass-media în perioada 1994-2002. Suplimentar, raportul conține comentariile la textul fiecărei modificări introduse în legislația mass-media începând cu 1994 și problemele juridice întâlnite de jurnaliști în perioada respectivă.

Raportul pe anul 2003: „Libertatea de exprimare și accesul la informație în Republica Moldova în 2003.” Acest raport legislativ prezintă modificările legislației mass-media și cele mai semnificative incidente legate de libertatea de exprimare și de informare în R.Moldova, care s-au produs în decursul anului.

Studierea problemei legăturii dintre luarea de mită și activitatea jurnalistică. Mass-media din Republica Moldova a dat publicității trei cazuri de acest tip.

Consultanța juridică și reprezentarea în instanță

Consultanța juridică în problemele legislației mass-media

Consultațiile gratuite care au fost acordate în orice problemă legată de legislația mass-media și informarea jurnaliștilor despre drepturile și obligațiile lor au contribuit la identificarea și soluționarea problemelor juridice ale jurnaliștilor și ale organizațiilor de presă. Consultația se face telefonic, personal sau prin e-mail. Problemele cele mai frecvente sunt legate de accesul la informație și apărarea onoarei și a demnității, statutul juridic al publicațiilor.

Reprezentarea în instanțele de judecată

Șase organizații private mass-media au beneficiat în 2004 de reprezentare în instanțele judiciare, în șase procese legate de defăimare.

Gheorghe Constandachi	contra ziarului privat „ <i>TIMPUL info-magazin</i> ”
Ghenadie Șarafulin	contra ziarului „ <i>Acik Ghioz</i> ”
Iurie Cuprianov	contra editurii “Tatiana”
Gheorghe Cibotaru –	președintele Consiliului Raional Nisporeni
	contra ziarului privat “ <i>Gazeta de Vest</i> ”
Valeriu Efreinov	contra ziarului “ <i>Capitala</i> ”
Victor Stepaniuc	contra ziarului privat “ <i>Jurnal de Chișinău</i> ”

Instruirea și campania de pledoarie

Campania de pledoarie: promovarea ideii decriminalizării calomniei

În Septembrie 2003 CIJ a lansat campania națională pentru abrogarea articolului 170 (“calomnie”) din noul Cod Penal, care prevede privațiunea de libertate pe un termen de până la 5 ani pentru calomnie.

La sfârșitul lunii octombrie 2003, din numele Grupului de lucru mass-media din Republica Moldova în cadrul Grupului Operativ Mass-Media a Pactului de Stabilitate, CIJ a înaintat pentru discuție în Parlament un proiect de lege pentru excluderea calomniei din Codul Penal. Nu putem spune dacă aceasta a fost un rezultat al campaniei CIJ, dar la 22 aprilie 2004 Parlamentul Republicii Moldova a votat pentru excluderea articolului 170 din Codul Penal.

Seminarul „Implementarea Legii privind accesul la informație în Republica Moldova: realizări și obstacole”

Finanțare: *Consiliul Europei*

La 16 și 17 iunie 2004, Centrul Independent de Jurnalism, în parteneriat cu Centrul Acces-Info și Comitetul pentru Libertatea Presei a organizat seminarul cu genericul „Implementarea Legii privind accesul la informație în Republica Moldova: realizări și obstacole”. Acțiunea a fost finanțată de Consiliul Europei, în cadrul Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est.

În total, pe parcursul a două zile, la seminar au participat 56 de reprezentanți ai mass-media, instituțiilor de stat, juriștilor, ONG-urilor.

În debutul seminarului, participanții au fost salutați de președintele Comisiei parlamentare pentru cultură, învățământ, tineret și mijloace de informare în masă, Vladimir Dragomir, reprezentantul special al Secretarului General al Consiliului Europei, Vladimir Filipov, directorul CIJ, Angela Șirbu, consilierul Departamentului Mass-Media al CE, Eugen Cibotaru.

Experții din partea CE, Helean Jaderblom, director la Ministerul Justiției al Suediei, și Ghergana Juleva, Director executiv, Programul „Accesul la informație”, Bulgaria s-au referit la standardele europene privind accesul la informația oficială, la felul cum se implementează Legea privind accesul la informație în Bulgaria, în Suedia, la rolul societății civile în procesul de implementare a Legii privind accesul la informație etc. La rândul lor, experții locali – Vasile Spinei, Leonid Antohi, Alexandru Canțir, Corneliu Rusnac, Victor Panțiru - au vorbit despre implementarea Legii privind accesul la informație în Republica Moldova: cadrul legal și practica, Limitele accesului la informație: informația cu accesibilitate limitată, Rolul societății civile în procesul de implementare a Legii privind accesul la informație, Campanii de monitorizare a accesului la informație: metodologie și practică, Atacarea în instanța de judecată ca metodă de obținere a informației: procedura și practica.

Reprezentanți ai instituțiilor de stat – parlament, guvern, s-au referit la politicile de stat în domeniul promovării și implementării Legii privind accesul la informație în Republica Moldova.

Concluzia finală a participanților la seminar este că Legea privind accesul la informație, adoptată în mai 2000, este una dintre cele mai bune legi adoptate de la proclamarea independenței R.Moldova, ea ramane a fi, însa, inoperanta din cauza că instituțiile publice nu o respectă, invocand diverse motive. Mulți funcționari nu cunosc această lege, dar și mai mulți se prefac a nu o cunoaște și promovează în relațiile cu publicul aceeași mentalitate sovietică, de secretomanie, consideră experții.

La finele seminarului, participanții au lucrat în grupuri de lucru, elaborând propuneri pentru planul de acțiuni în domeniul implementării Legii privind accesul la informație în RM. Setul de propuneri a fost trimis, spre examinare, Comisiei parlamentare pentru cultură, învățământ, tineret și mijloace de informare în masă, la Cancelaria de Stat, la Guvern, reprezentantului special al Secretarului General al Consiliului Europei. De asemenea, acestea au fost difuzate unui numar de peste o sută de reprezentanți mass-media, inclusiv manageri și directori de ziare, redactori, reporteri, precum și unor organizații neguvernamentale.

Publicații/Sondaje/Resurse

Buletinul Curier Media

Finanțare: *Fundația Soros Moldova*

În 2004 și-a continuat apariția, bisăptămânal, buletinul informativ pentru jurnaliști Curier Media, cuprinzând informații de cea mai stringentă actualitate privind mass-media din R.M., evenimentele de ultimă oră din presa externă, cele mai importante activități ale CIJ, precum și anunțuri pentru jurnaliști având în obiectiv instruirea profesională.

Cu un tiraj de 200 de exemplare, Curier Media a fost distribuit organizațiilor mass-media din Chișinău, și din întreaga republică. Totodată, publicația a fost accesibilă și în formulă electronică.

Mass-media în R.Moldova, buletin analitic

Finanțare: *Fundația Soros Moldova, Fundația Press Now*

Prima ediție din 2004 a buletinului analitic „Mass-media în R.M.” a pus în discuție probleme curente din activitatea mijloacelor de informare, între care incapacitatea presei scrise din R.M. de a deveni o „patra putere” în stat, subiectul televiziunii publice, aflate în serviciul puterii, valorile culturii și kitsch-ul în emisiunile de radio, jurnalismul cultural în presa periodică, corupția în mass-media de stat și cele de partid. Revista a mai propus atenției cititorului o analiză privind infrafracțiunea „luare de mită” în activitatea jurnalistică și studiul „Profilul jurnalistului: caracteristici socio-demografice, profesionale și condițiile de muncă”.

Tiraj – 200 ex. în limba română, 100 ex. în limba engleză.

Ediția din decembrie 2004 a buletinului „Mass-media în R.M.” a continuat tema informării politice la posturile publice de radio și tv, referindu-se și la inadvertențele juridice și de fapt ale transformării companiei „Teleradio Moldova” în instituție publică a audiovizualului. Publicația și-a mai propus să trateze probleme legate de calitatea demersului jurnalistic în presa scrisă și la radio, conjuncturismul din mass-media moldovene, relatarea economică în paginile ziarelor. Sondajul anual „Probleme actuale ale mass-media din R.M.” a relevat date noi privind cadrul mediatic și cel de muncă al jurnaliștilor, iar studiul „Notorietatea și audiența mass-media din R.M.” a actualizat statisticile consumului media din țară.

Sondajul „Probleme actuale ale mass media din RM”

Finanțare: *Fundația Soros Moldova*

Sondajul „Probleme actuale ale mass-media din RM” a fost realizat de Centrul de Informare, Instruire și Analiză Socială din R.M. „CAPTES”, pe un eșantion de 110 jurnaliști, fiind structurat în trei compartimente (Deontologie și legislație mass-media, Calitatea produsului media și Cadrul de muncă al jurnaliștilor). Cercetarea a relevat, în anumite proporții numerice față de întreaga populație a jurnaliștilor, un spectru de probleme ce vizează normele deontologice, funcționarea sau imperfecțiunea legislației mass-media, evaluarea efortului jurnalistic în raport cu clasa politică și guvernarea, standardele produsului media și condițiile în care activează jurnaliștii.

Rezultatele sondajului au fost publicate în ediția din decembrie 2004 a buletinului analitic „Mass-media în R.M.”

”Notorietatea și audiența mass-media”

Finanțare: *Fundația Press Now*

În scopul evaluării corecte a dezvoltării mass-media și a pieței informaționale din RM, a identificării preferințelor și necesităților publicului în raport cu ofertele presei scrise și electronice, a gradului de acces la mass-media din RM, CIJ a lansat, în anul 2002, proiectul “Audiența mass-media din RM”.

Studiul “Notorietatea și audiența mass-media din R.M”, efectuat în 2004 în cadrul acestui proiect de către Institutul de Marketing și Sondaje IMAS Inc. Chișinău, reflectă următoarele aspecte: accesul la tipurile de mass-media din R.M. (posturile de radio, tv, ziarele naționale, regionale și locale), frecvența de utilizare a acestora, măsura de încredere în mijloacele de informare, zilele și orele de maximă audiență. A fost măsurată atât audiența mass-media cu acoperire/difuzare națională, cât și a celor regionale sau locale.

Rezultatele sondajelor au fost publicate în buletinul analitic “Mass-Media din RM” din decembrie 2004, fiind, de asemenea, puse la dispoziția publicului larg prin intermediul paginii web a CIJ.

Portalul informațional „MOLDOVA AZI”

Finanțare: *Fundația Soros-Moldova, Fundația Press Now, Ambasada Canadei la București*

Portalul informațional „Moldova azi” a propus atenției utilizatorilor informații zilnice în limbile română, engleză și rusă despre actualitatea politică, economică, și socială a R.M., furnizate Centrului de Jurnalism de către agențiile autohtone de presă – Infotag, Flux, Basa-press, Info-prim, Moldpres, Infomarket. Comentariile săptămânale, semnate de jurnaliști și analiști moldoveni, au vizat cele mai importante evenimente și fenomene din realitatea imediată, fiind structurate pe compartimentele politic, economic și social. Investigațiile, studiile și analizele publicate lunar au abordat în profunzime subiecte privind problemele caselor de copii, ale migrației forței de muncă, ale securității R.M. ș.a. Portalul a comunicat cu cititorii săi prin sondajele și formele interactive, oferindu-le și posibilitatea să pună întrebări și să primească răspunsuri de la personalități din lumea politicii, economiei și culturii.

Centrul de resurse

Finanțare: *Fundația Soros Moldova*

În anul 2004, coordonatorul centrului de resurse a actualizat în permanență pagina Web a CIJ, a expediat abonaților centrului, pe cale electronică și prin intermediul poștei, buletinul Curier media. A consultat vizitatorii bibliotecii CIJ privind la resursele disponibile (cărți, manuale, reviste), precum și utilizarea internetului. De asemenea, a fost completat fondul de carte al bibliotecii Centrului de Jurnalism.

PROIECTE ÎN CADRUL SEENPM

Curs de instruire „Evaluarea impactului instruirii reprezentanților mass-media – un studiu pilot” Finanțare: FRESTA SEE Programul Ministerului Afacerilor Externe din Danemarca

În perioada 27 aprilie – 1 mai, Centrul Independent de Jurnalism din Moldova (CIJ) a găzduit primul atelier de lucru din cadrul proiectului de cercetare de 12 luni “Evaluarea Impactului Instruirii Reprezentanților Mass-media – un studiu pilot.” La lucrările atelierului au participat cercetători din Bulgaria, Ungaria, Moldova și Serbia.

Discuțiile din cadrul atelierului de lucru au fost moderate de Dr. Poul Erik Nielsen de la Universitatea din Aarhus, Danemarca, și Corina Cepoi, CIJ.

Obiectivele generale ale proiectului: evaluarea impactului activităților de instruire asupra societății, situației din mass-media, standardelor de jurnalism, jurnaliștilor și a managerilor/redactorilor-șefi; elaborarea unei scheme de studiu pentru evaluarea impactului activităților de instruire, care, dezvoltată, să servească ulterior ca ghid pentru instituțiile de instruire; să ofere organizațiilor membre și altor organizații un instrument de măsurare sistematică a impactului în activitățile viitoare de instruire care să îmbunătățească pe viitor calitatea programelor de instruire.

Programul de lucru al atelierului a inclus discuții despre mediul de instruire, părțile interesate, căile de identificare a indicatorilor impactului, precum și metodele importante de evaluare, analize și scheme. Alte probleme discutate au inclus importanța stabilirii unei diferențe între jurnalismul de investigație și cercetarea științifică și căile de depășire a prejudecăților personale.

Studiul pilot se va baza pe analiza impactului a două programe de instruire, în curs de desfășurare, și a unui program finisat în fiecare dintre cele cinci țări. Sînt preconizate atât programe pe termen lung, cât și pe termen scurt. Se așteaptă ca cele cinci proiecte participante să includă o descriere a mediului de instruire în țările lor și să elaboreze în comun un ghid despre modul de evaluare a impactului programelor didactice.

Această acțiune este o continuare a proiectului coordonat de către CIJ în 2003. Susținerea financiară: Programul FRESTA SEE al Ministerului Afacerilor Externe din Danemarca.

Curs de instruire „Evaluarea impactului instruirii reprezentanților mass-media – un studiu pilot”

În perioada 1-4 Octombrie 2004, Centrul Independent de Jurnalism - Chișinău (CIJ) a organizat cel de-al doilea atelier de lucru în cadrulul programului “Evaluarea impactului instruirii reprezentanților mass-media – un studiu pilot”. Cercetători de la centrele-membre SEENPM din Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Ungaria, Moldova și Serbia s-au întrunit la hotelul Laguna din Molovata Nouă pentru a pune în discuție rezultatele preliminare ale evaluării mediului de instruire în țările lor și a elabora strategii de evaluare a impactului pe viitor. Atelierele de lucru au fost conduse de Dr. Poul Erik Nielsen de la Universitatea din Aarhus, Danemarca, și Corina Cepoi, Centrul Independent de Jurnalism.

După primul atelier de lucru (Aprilie 2004) cercetătorii au efectuat o evaluare înainte și după cele trei activități de instruire în țările lor (două în curs de desfășurare și una finalizată). În timpul ultimului atelier de lucru, ei și-au împărtășit experiențele importante și au analizat metodologiile pentru activități viitoare de cercetare. Participanții au organizat sesiuni cu privire la strategiile de analizare a interviurilor și chestionarelor.

Ultima fază a proiectului va include interviuri cu diverse părți interesate din țările respective și elaborarea rapoartelor pe țară. Acestea vor constitui baza unui raport final al proiectului, care va include și un ghid pentru cei ce încep să activeze în domeniul evaluării impactului instruirii reprezentanților mass-media. Raportul final va fi distribuit pe larg în rândul membrilor SEENPM și tuturor părților interesate.

Proiectul este parte a planului de activitate SEENPM și continuarea unui program coordonat de CIJ în 2003.

AFILIERI INTERNAȚIONALE

SEENPM

Centrul Independent de Jurnalism este singura organizație din R. Moldova inclusă în Rețeaua de Profesionalizare Mass-media din Europa de Sud-Est (SEENPM), care reunește 18 centre și instituții de presă din 11 țări. Rețeaua, înființată în februarie 2000, oferă cursuri de pregătire pentru jurnaliști și pentru trainerii de media și derulează programe de schimb de materiale jurnalistice. SEENPM este susținută financiar de guvernul danez (prin programul FRESTA), de cel elvețian și de Open Society Institute. Începând cu anul 2002, CIJ este membru al Comitetului coordonator al SEENPM.

IFEX

În iunie 2001, CIJ devine membru al International Freedom of Exchange (IFEX), o rețea internațională care întrunește 60 de organizații ce au în obiectiv monitorizarea situației privind libertatea exprimării. Cel mai cunoscut produs al rețelei este buletinul electronic Action Alert, alcătuit pe baza sesizărilor ce vizează încălcarea dreptului la libera exprimare în zonele reprezentate de organizațiile-membre. Buletinul se difuzează unui număr important de instituții și grupuri interesate din toată lumea. CIJ este membru al Consiliului IFEX în perioada 2002-2004.

Grupul de Lucru Media pentru R.Moldova

Centrul Independent de Jurnalism este membru al Secretariatului Grupului de Lucru Media (GLM) pentru R. Moldova. GLM, care activează sub egida departamentului Media Task Force din cadrul Pactului de Stabilitate, a fost creat în aprilie 2002 și întrunește 15 profesioniști din domeniu, membri ai diverselor organizații de presă, ONG-uri mass-media și câte un reprezentant al parlamentului și MAE. Grupul are misiunea de a promova implementarea și respectarea Cartei libertății mass-media, de a stabili relația dintre guvern și profesioniștii din mass-media și de a consulta departamentul Media Task Force privind proiectele de asistență.

○ Consiliul Director al CIJ

Valeriu Loghin

Director, Casa Lumea Deschisă

Victor Ursu

Director executiv, Fundația Soros Moldova

Robert Tinsley

*Reprezentant al Centrului Internațional
pentru Jurnaliști (ICFJ), Washington*

○ Consiliul de experți al CIJ ○

Alexandru Tanas

Agenția de știri INFOTAG, revista Profit

Dmitri Ciubașenco

Ziarul „Moldavskie vedomosti”

Valeriu Vasiliță

Agenția de Știri Info-Prim

Viorica Cucereanu

TV Moldova 1

Ana Curcudel

Ziarul “Accent provincial”, Bălți

Constantin Tănase

Ziarul “Timpul”

Elena Zamura

Ziarul “Novoie Vremea”

Vasile Spinei

Centrul “Acces-Info”

Vasile Botnaru

*Agenția de știri BASA-press,
Radio Europa Liberă*

○ Echipa CIJ

Angela Sîrbu,

director executiv

asirbu@ijc.md

Corina Cepoi,

director proiect

ccepoi@ijc.md

Natalia Angheli-Zaicenco,

consultant superior

nangheli@ijc.md

Nadine Gogu,

coordonator programe

ngogu@ijc.md

Ionița Păcuraru/Ecaterina Leucă,

asistent coordonator programe

assistent@ijc.md

Olivia Pîrțac/Angela Mitrofan,

coordonatori serviciul juridic

mly@ijc.md

Ruslan Borș,

coordonator resurse informaționale

dbase@ijc.md

Nelly Harabara,

redactor Mass-media în Republica Moldova,

Curier Media, portalul MOLDOVA AZI

nharabara@ijc.md

Nicolae Negru,

redactor-șef Mass-media în Republica Moldova,

Curier Media, portalul MOLDOVA AZI

editor@ijc.md

Aurel Ciobanu,

administrator-șofer

Angela Maximenco,

contabil-șef,

accountant@ijc.md

Violeta Pușcaș,

contabil,

accountant@ijc.md

○ Date de contact

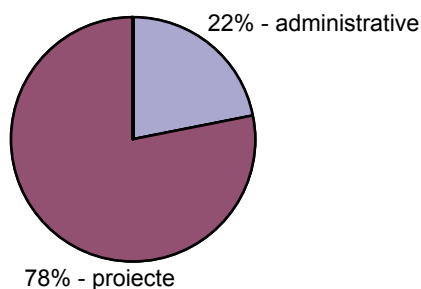
Moldova, 2012, Chișinău
str. Șciusev, 53
tel: (+373 22) 213652, 227539
fax: (+373 22) 226681
<http://ijc.md>

Raport financiar

Anul 2004

Proiecte	Sold din 2002	Primit	Cheltuit	Chelt. adminstr.	Solidat	Finanțatori
	\$	\$	\$		\$	
Curs "Legislația mass-media" la Facultățile de Jurnalism și Științe ale Comunicării și de Drept din cadrul USM		2952	2574	146	378	Fundația Soros Moldova/ OSI
Consolidarea mass-media independente	172	-172		0		Fundația Soros Moldova
Desfășurarea activității CIJ în 2003	1254	1660	2914	0		Fundația Soros Moldova
Desfășurarea activității CIJ în 2004		41383	41487	18506	-104	Fundația Soros Moldova
Traficul de ființe umane: de la materiale cu caracter senzational la investigații reportericești		1000	1000	0		Fundația Soros Moldova
Diversitatea și toleranța în presă	2481		2481	595		Fundația Soros Moldova
Suținerea programului de creare a posturilor de radio comunitare în RM prin oferirea consultanței	86	3799	3549	74	336	Fundația Soros Moldova
Studiul privind auditul tirajelor		26862	22711	2775	4151	Fundația Soros Moldova
Dezvoltarea Web-portalului informațional Moldova News	-64	6640	5411	0	1165	Fundația Soros Moldova
Dezvoltarea Web-portalului informațional Moldova News	4210	2020	6230	587		Ambasada Canadei
Serviciului juridic în domeniul mass-media	4422	4606	6218	1292	2810	Articolul XIX
Training radio și TV pentru MMPS	500		500	0		DFID
Promovarea imaginii femeii în presă	5291	-415	4876	1667		Ambasada Germaniei
Proiect Evaluarea impactului programelor de instruire pentru jurnaliști	787	37915	38702	13213		SEENPM
Activități în cadrul SEENPM/ Conferința Proprietatea Mass-media		7735	7735	4870		SEENPM
Grupul de lucru media pentru Moldova		1686	1686	0		Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare
Monitorizarea conținutului posturilor publice de radio și televiziune		1620	1620	0		Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare
Revista presei / Alianța pentru susținerea pieței agricole	468	998	1466	0		AGROinform
Sporirea profesionalismului prin resurse informaționale	3013	11217	14230			Press Now
Dezvoltarea resurselor informaționale pentru mass-media din Moldova		24086	30100	1680	-6014	Press Now
Consolidarea presei școlare din RM/ crearea CTJM	3807		3807	519		UNICEF
Curs univ. «Jurnalism p/u dezvoltare umană»	2343	7151	9494	1830		UNICEF
Stagieri în domeniul jurnalismului agrar	1201		1201	0		PAFP
Promovarea egalității gender în RM prin legislație		938	938	200		UNDP Moldova

Serviciului juridic în domeniul mass-media		1935			1935	IFEX
Rețeaua «Diversitatea în mass-media»: Program pentru jurnaliștii din Gagauz-Yeri, Transnistria și alte regiuni ale R. Moldova		52643	48718	6646	3925	Ambasada Britanică
Monitorizarea conținutului posturilor publice de radio și televiziune		514	514	413		Ambasada Britanică
Școala de Jurnalism		7993	7993	7000		Universitatea din Missouri
Seminar privind campania pentru drepturile omului		27496	27496	3442		OSI
Seminar privind accesul la informație		4381	4381	612		Consiliul Europei
Concurs pentru jurnaliști		960	960	70		UNESCO
Monitorizarea conținutului posturilor publice de radio și televiziune		6464	8080	0	-1616	Ambasada Olandei
Proiect Monitorizarea mass-media în campania electorală		7000		832	7000	Fundația Eurasia
Proiect Monitorizarea mass-media în campania electorală		9999		0	9999	Ambasada SUA
Noi perspective pentru femei, Inițiativă antitrafic în Moldova		2058	1751	1751	307	Winrock International
Donație filantropică pentru participarea la concursul «WebTop 2003»	880				880	Premii
TOTAL	30851	305124	310823	68720	25152	

Proiecte	242103 \$
Administrative	68720 \$
■ Intretinere, telefon, taxe etc.	28308 \$
■ Salarii	40412 \$
Total	310823 \$

Director executiv Angela Sirbu

Contabil-șef Angela Maximenco

**Raportul privind activele, obligațiunile și soldurile fondurilor
Centrului Independent de Jurnalism la data de 31 decembrie 2004 și 2003**

	2004		2003	
	(MDL)	(USD)	(MDL)	(USD)
ACTIVE				
Active curente				
Mijloace bănești și echivalentele lor	796002	63885	424663	32123
Plăți în avans	58961	4732	57995	4287
	854963	68617	482658	36510
Active pe termen lung				
Mijloace fixe la valoarea de bilanț	882340	70814	772315	58420
	882340	70814	772315	58420
Total active	1737303	139431	1254973	94930

OBLIGAȚIUNI ȘI SOLDURI ALE FONDURILOR				
Obligațiuni curente				
Obligațiuni	3709	298	6009	455
	3709	298	6009	455
Soldul fondurilor	1733594	139133	1248964	94475
Total obligațiuni și solduri ale fondurilor	1737303	139431	1254973	94930